

ความเป็นมาของปัญหา

ในสังคมที่เจริญแล้ว หนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ ความนึกคิดของคนให้แพร่หลาย ฝึกให้คนต้องใช้ความกตัญญูอย่างมีวิจารณญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันทรงเห็นความสำคัญของหนังสือเป็นอย่างมาก ใต้ทรงมีพระราชปรารภและพระราชดำรัสเกี่ยวกับหนังสือหลายครั้ง ครั้งหนึ่ง เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานหนังสือระหว่างชาติ พ.ศ. 2515 และงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 ทรงมีพระราชดำรัสถึงหนังสือดังต่อไปนี้

... หนังสือเป็นเสมือนคลังที่รวบรวมเรื่องราวความรู้ ความคิด วิทยาการทุกด้านทุกอย่างซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิดอ่าน และเพียรพยายามบันทึกรักษาไว้ควรรวบรวมลักษณะอักษร หนังสือแพร่ไปถึงที่ใด ความรู้ความคิดก็แพร่ไปถึงที่นั่น หนังสือจึงเป็นสิ่งมีค่าและมีประโยชน์ที่ประมาทมิได้ ในแง่ที่เป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์...¹

ในสมัยก่อน ประชาชนคนไทยทั่วไปมีโอกาสได้อ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดีเป็นครั้งแรกจากหนังสือเล่มขนาดเล็กที่ปัจจุบันนี้เรียกกันว่าหนังสือปกอ่อน (Paperback books) ในการจัดทำหนังสือปกอ่อนนั้นมีวิธีการเช่นเดียวกับหนังสือปกแข็งแตกต่างกันเพียงใช้ปกแข็งหรือปกอ่อน ประชาชนนิยมอ่านหนังสือปกอ่อนกันมากในสมัยนั้น แม้ในปัจจุบันหนังสือประเภทนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹"พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีเปิดงานปีหนังสือระหว่างชาติ 2515 และงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 3" ผลงานของประเทศไทยในปีหนังสือแห่งชาติ 2515 (พระนคร : สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ศพธศึกษา, 2516), หน้า 1.

ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของบุคคลธรรมดา เป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิง ใ้การศึกษา ใ้การเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม และใ้ทราบถึงความต้องการในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมสมัยใหม่²

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ หนังสือปกอ่อน หรือพ็อคเก็ตบุ๊คนี้ จะช่วยใ้ผู้อ่านใ้มี โอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นการประหยัดเวลาและทุนทรัพย์ จึงนับใ้ว่าหนังสือ ปกอ่อนมีความสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจาก หนังสือปกแข็งแพร่หลายไปสู่ประชาชนจำนวนมากใ้ได้น้อย กว่า เพราะมีราคาแพงกว่า และส่วนใหญ่ใ้พิมพ์เรื่องราวทางวิชาการ³ หลายปีมาแล้ว ที่หนังสือปกแข็งจำหน่ายใ้จำนวนลดลง แต่ในทางตรงกันข้ามหนังสือปกอ่อนกลับใ้ได้รับความ สนใจเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใ้พิมพ์ซ้ำจากเรื่องใ้เคยลงพิมพ์ในวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ หรือเรื่องใ้พิมพ์ขึ้นครั้งแรก ประมาณก่อน 10 ปีมานี้ ผู้อ่านมักจะมองว่าหนังสือปกอ่อนเป็น หนังสือใ้ไรสาระ และมีคุณค่าน้อยกว่าหนังสือปกแข็ง บรรณากรส่วนใหญ่ใ้ไม่สนใจใ้จะจัดหา และใ้ให้บริการแก่ผู้อ่านเหมือนหนังสือปกแข็ง⁴ แต่ในสมัยปัจจุบัน หนังสือปกอ่อนใ้ได้รับความ นิยมจากผู้อ่านมาก และในอนาคตอาจจะมีการผลิตหนังสือเฉพาะหนังสือปกอ่อนเท่านั้น ส่วน

²Dina M. Malhotra, "The Role of Pocket books in Meeting the Need for Books in Asia," Prepared at the Request of Unesco for Discussion at the Meeting of Experts on Book Production and Distribution in Asia. Tokyo, 25-31 May 1965, (Mimeographed), p. 2.

³Blanche Janeczek, "How to Treat a Paperback, "School Libraries, XV (January, 1966), 28.

⁴Ronald C. Benge, Libraries and Cultural Change (London: Clive Bingley, 1970), p. 121.

หนังสือปกแข็งคงจะผลิตเพื่อจำหน่ายให้เฉพาะห้องสมุด⁵

หนังสือปกอ่อนเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับประเทศที่กำลังพัฒนาในทวีปเอเชียมาก เพราะประชาชนมีกำลังซื้อต่ำ ทำให้ผู้อ่านที่มีรายได้น้อย เช่น นักเรียน และวัยรุ่น สามารถเลือกซื้อและเป็นเจ้าของได้ การที่นักเรียนนิยมซื้อหนังสือปกอ่อนเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นหนังสือที่อ่านโดยไม่มีการบังคับ⁶

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา หนังสือปกอ่อนได้รับความนิยมจากประเทศต่าง ๆ มาก ในการประชุมของสมาคมผู้ขายหนังสือระหว่างประเทศ (International Community of Booksellers Associations) ณ ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 7-12 พฤษภาคม พ.ศ. 2504 ได้กล่าวถึง "เรื่องหนังสือปกอ่อนในร้านขายหนังสือ"⁷ ต่อมาปี พ.ศ. 2509 ในการประชุมผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาหนังสือในเอเชียระหว่างวันที่ 25-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2509 ที่ประชุมยอมรับว่าหนังสือปกอ่อนมีประโยชน์ต่อประเทศในทวีปเอเชียมาก⁸ องค์การว่าด้วยการศึกษา วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ (UNESCO) ได้ประกาศเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512 กำหนดให้ปี พ.ศ. 2515 เป็นปีหนังสือสากล (International Book Year) และเสนอแนะให้ผลิตหนังสือปกอ่อน เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่

⁵Malhotra, op. cit., p. 2.

⁶Michael Moore, "Paperbacks and Libraries," Library Association Record, LXIV (April, 1962), 122.

⁷ป. วัชรภรณ์ (ประกาศ วัชรภรณ์), ชุมนุมนักเขียน (พระนคร: รวมสาส์น, 2509), หน้า 607.

⁸"The Role of Pocket Books in Meeting the Need for Books in Asia," Final Report of the Meeting of Experts on Book Production and Distribution in Asia. Tokyo, 25-31 May 1966. (Mimeographed), p. 2.

ได้มีโอกาสซื้อเข้ามาอ่านได้ทั่วถึง⁹ สำหรับประเทศไทยนั้นได้ผลิตหนังสือปกอ่อนมานานก่อนตลาดหนังสือปกอ่อนในยุโรปและอเมริกา มีการผลิตหนังสือปกอ่อนมากกว่าหนังสือปกแข็ง¹⁰ และเคยมีคณะกรรมการจัดทำหนังสือสำหรับผู้เริ่มอ่าน (The Sub-committee for Reading Material) เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องของหนังสือปกอ่อน¹¹ จึงเห็นว่าน่าจะได้มีการวิจัยให้ทราบถึงพัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทยเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การจัดทำ และเนื้อหา

การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องหนังสือปกอ่อนโดยตรงนั้น ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยทำมาก่อนเลย คงมีแต่การวิจัยด้านประวัติและวิวัฒนาการของการพิมพ์หนังสือ และหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยจะกล่าวรวมกันไว้ทั้งหนังสือปกแข็งและปกอ่อน บุคคลที่เคยสำรวจและศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและการผลิตหนังสือมีดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. 2510 สแตนลีย์ เอ บาร์เน็ตท์ (Stanley A. Barnett) และคณะได้สำรวจเรื่อง Developmental Book Activities and Need in Thailand¹²

⁹ อนุ ประภาวิวัฒน์, "สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ," วารสารห้องสมุด, 16 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2515), 13.

¹⁰ ก๊าซ สติรกุล, หนังสือและการพิมพ์ (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2515), หน้า 168.

¹¹ "The Role of Pocket Books..." p. 2.

¹² Stanley A. Barnett, and Others, Developmental Book Activities and Need in Thailand, Agency for International Development, Contract No. AID/CSD - 1162 (New York: Wolf Management Services, 1967), 160 pp.

ใช้เวลาสำรวจระหว่างวันที่ 29 มกราคม ถึง 29 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1967 ในเรื่องการ
ผลิตหนังสือและอุตสาหกรรม การผลิตหนังสือของไทย ผลการสำรวจปรากฏว่า พระบรมวงศา-
นวงศ์ และผู้มีฐานะดีในสมัยก่อนมักจะพิมพ์หนังสือแจกเนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ การอ่านหนังสือ
จึงแพร่หลายในหมู่พระบรมวงศานุวงศ์และชนชั้นสูงเท่านั้น เมื่อมีการผลิตหนังสือจำหน่าย โรง-
พิมพ์และสำนักพิมพ์ตลอดจนร้านจำหน่ายหนังสือ มักจะดำเนินงานโดยบุคคลคนเดียวกัน ต่อมา
แม้จะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ก็อสำนักพิมพ์บางแห่งไม่ได้ตีพิมพ์หนังสือเอง แต่ก็ยังเป็นผู้จำหน่าย
อยู่

พ.ศ. 2515 อ่ำไพ จันทรจิระ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ประวัติและวิวัฒนาการของ
การพิมพ์หนังสือในประเทศไทย"¹³ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าประเทศไทยเริ่มมีการพิมพ์หนังสือ
ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่เป็นการพิมพ์โดยใช้ตัวอักษรโรมัน การพิมพ์ด้วยตัวอักษรไทยเริ่ม
มีใช้ในรัชกาลที่ 3 ดำเนินงานโดยพวกมิชชันนารีทั้งสิ้น หมอบรัดเลย์ เป็นผู้เริ่มพิมพ์หนังสือ
ในปี ค.ศ. 1844 (พ.ศ. 2387) พิมพ์หนักไปในทางวิชาการและวรรณคดีสำคัญ ๆ ซึ่งเป็น
หนังสือปกแข็ง รูปเล่มคงทนและสวยงาม ต่อมาปี พ.ศ. 2411 หมอสมิท (Samuel John
Smith) ได้ตั้งโรงพิมพ์หนังสือปกแข็งและปกอ่อน แก่ตัวใหญ่พิมพ์เป็นหนังสือปกอ่อนเล่ม
เล็ก ๆ และพิมพ์เพื่อการค้า ในปัจจุบันการพิมพ์หนังสือของไทยเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเทคนิค
และอุปกรณ์การพิมพ์ ปัญหาสำคัญของการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย คือ เรื่องตัวพิมพ์ไม่ได้-
มาตรฐาน ช่างเรียงไม่มีความรู้ดีพอ และไม่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล เพื่อที่จะแก้ปัญหา
ดังกล่าว จึงควรออกแบบตัวอักษรพิมพ์ให้กระชับรัด ควรกำหนดมาตรฐานความรู้ของช่างเรียง
ให้สูงขึ้น และรัฐบาลควรส่งเสริมกิจการพิมพ์ เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ

พ.ศ. 2516 เจิมพันธ์ กอวชันสกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภาพประกอบในหนังสือไทย"¹⁴

¹³อ่ำไพ จันทรจิระ, "ประวัติและวิวัฒนาการของการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515)
(อัครสำเนา), 263 หน้า.

¹⁴เจิมพันธ์ กอวชันสกุล, "ภาพประกอบในหนังสือไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515) (อัครสำเนา), 231 หน้า.

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพประกอบในหนังสือตัวเขียนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นภาพในหนังสือคำราชาศัพท์ ส่วนภาพประกอบในหนังสือตัวพิมพ์ที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่ค้นพบคือภาพกับบุญในหนังสือคำสอนกริสรัง ภาพประกอบในหนังสือสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นภาพลายเส้นชาวต่างประเทศ สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้นชาวต่างประเทศ เริ่มมีภาพประกอบเนื้อเรื่องและเริ่มมีลวดลายประดับขอบของหน้าปกใน สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสมัยที่การพิมพ์หนังสือมีคุณภาพดี ภาพประกอบในหนังสือเริ่มมีภาพถ่าย ภาพเขียนลายเส้น และภาพระบายสีของจิตรกรหลายคน ต่อมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองขาดแคลนกระดาษและอุปกรณ์การพิมพ์ดี ทำให้การพิมพ์ภาพประกอบไม่ได้คุณภาพดี ในสมัยปัจจุบันการพิมพ์หนังสือเจริญก้าวหน้าในด้านเทคนิค และมีนักเขียนภาพหลายประเภท ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับภาพประกอบในหนังสือที่สำคัญ ก็คือ นักเขียนภาพได้รับค่าแรงน้อย เพราะสำนักพิมพ์เห็นความสำคัญของนักเขียนภาพน้อยกว่าผู้แต่งเรื่อง เพื่อที่จะแก้ปัญหานี้ นักเขียนภาพควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีกำลังใจ และมีความสำคัญเท่ากับผู้แต่งหนังสือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย ศึกษาถึงแนวโน้มในด้านการจัดทำ และในด้านเนื้อหา ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการจัดทำ เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ผลิตหนังสือปกอ่อนให้มีคุณภาพทั้งด้านรูปแบบ และเนื้อหา และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะค้นคว้าศึกษาการผลิตหนังสือประเภทอื่น ๆ ในประเทศไทยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาและวิจัยถึงประวัติความเป็นมาและการจัดทำหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มแรก (พ.ศ. 2413) จนถึง พ.ศ. 2517 เฉพาะหนังสือปกอ่อนประเภทที่มีการผลิตจำหน่ายปริมาณมาก ๆ เพื่อให้ราคาถูก (Mass market paperback books) มีขนาดจำกัด คือ 16 หน้ายก เท่านั้น ไม่รวมหนังสือปกอ่อนประเภทแบบเรียน ประเภทวิชาการ และหนังสือที่ไม่ได้ผลิตเพื่อการจำหน่าย

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ได้ทราบประวัติความเป็นมาของการจัดทำและแนวโน้มเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทยตั้งแต่สมัยแรก (พ.ศ. 2413) จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2517) ซึ่งจะเป็นแนวทางแก่ผู้ผลิตหนังสือปกอ่อน และช่วยให้การผลิตหนังสือปกอ่อนมีคุณภาพขึ้นทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ และผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ตลอดจนบุคคลที่สนใจในการจัดหาหนังสือปกอ่อน และเป็นการส่งเสริมการอ่านหนังสือปกอ่อน

วิธีที่จะดำเนินการวิจัยและค้นคว้า

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ทุกประเภททั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทยและต่างประเทศ
2. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือปกอ่อนที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึงสมัยปัจจุบัน เพื่อให้ได้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติ ส่วนประกอบต่าง ๆ และเนื้อหาของหนังสือปกอ่อน
3. สัมภาษณ์และสัมภาษณ์ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่าย เพื่อให้ได้ทราบถึงการจัดทำ การจำหน่าย และปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตและจำหน่ายหนังสือปกอ่อน
4. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือปกอ่อน เพื่อให้ได้ทราบประวัติการจัดทำ หรือการดำเนินการจัดทำและการจำหน่าย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย

นิยามของคำต่าง ๆ

วรรณกรรม (Literary work) หรือ (General literature) หมายถึงงานเขียนทุกชนิดที่ไม่จำกัดว่าจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามลักษณะวรรณคดีหรือไม่ วรรณกรรมเป็นคำที่บางคนใช้เสียงจากคำว่า "วรรณคดี" เพราะเห็นว่าหนังสือที่เป็นวรรณคดีจะต้องได้รับการยกย่อง

อย่างเป็นทางการจากกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบของหนังสือ เช่น จากวรรณคดีสโมสร¹⁵ รูปแบบลักษณะงานเขียนในปัจจุบันส่วนใหญ่ถือว่าเป็นวรรณกรรมทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้น นวนิยาย ร้อยกรอง บทความ บทวิจารณ์ สารคดี แต่ตำราเรียนโดยตรงไม่ถือว่าเป็นวรรณกรรม¹⁶

ร้อยแก้ว (Prose) หมายถึงข้อเขียนที่เรียบเรียงด้วยคำโดยไม่มีกฎเกณฑ์ ทำนองเกี่ยวกับคำพหูพจน์¹⁷วรรณกรรมต่าง ๆ ที่นิยมแต่งเป็นร้อยแก้วได้แก่ นิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น บทละครพูด และความเรียง

ร้อยกรอง (Verse) หมายถึงงานเขียนที่ผูกถ้อยคำตามข้อบังคับของฉันทลักษณ์¹⁸ วรรณกรรมต่าง ๆ ที่เป็นร้อยกรองได้แก่ นิราศ เพลงยาว และบทละครร้อง เป็นต้น

กวีนิพนธ์ (Poetry) หรือบทกวี หมายถึงถ้อยคำ ส่วนวนภาษาที่ผู้แต่งได้ตกแต่งหรือประพันธ์ขึ้น โดยมีความมุ่งหมายที่จะสร้างสรรค์ความงามขึ้นด้วยตัวอักษรหรือตัวหนังสือกวีนิพนธ์หรือบทกวีไม่จำเป็นต้องเป็นร้อยกรอง¹⁹

¹⁵ สิทธา พิณใจวาท, และคนอื่น ๆ, ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515), หน้า 34-35.

¹⁶ ชลธิรา กลัดค้อย, การใช้ภาษา (กรุงเทพฯ: เค็ดคไทย, 2517), หน้า 165.

¹⁷ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "หัวใจของวรรณคดีไทย," วรรณไวทยาการ: วรรณคดี (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 55.

¹⁸ กรมหมื่นราชปัทมาภรณ์, ภาษา วรรณคดีและวิทยาการ (กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า, 2504), หน้า 116.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 117.

พระราชนิพนธ์ คือหนังสือซึ่งพระเจ้าแผ่นดินทรงพระราชนิพนธ์ รวมทั้งหนังสือที่พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงตรวจแก้ไขหรือทักท้วง²⁰

โครงเรื่อง (Plot) หมายถึงเค้าโครงของพฤติกรรม (action) ในเรื่องซึ่งผู้ประพันธ์กำหนดขึ้น คำว่าพฤติกรรมในที่นี้หมายถึงเหตุการณ์หนึ่ง หรือความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาในเรื่อง²¹

แก่นเรื่อง (Theme) หมายถึงแนวความคิดที่ผู้แต่งกำหนดไว้เพื่อจะชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคุณค่าของเรื่องที่กำลังเสนอ รวมทั้งคติสอนใจ²²

สัจจธรรม (Truth) หมายถึงความจริงตามหลักธรรมในพุทธศาสนา เช่น ความรักความใคร่ และความปรารถนา ซึ่งมีอยู่ในมนุษย์ทุกคน และมนุษย์พยายามหาหนทางที่จะให้ความจริงนั้นสมความปรารถนา²³

คุณธรรม (Goodness) หมายถึงความดีงามที่จะเพิ่มพูนความปรารถนาของมนุษย์ให้ขึ้นอยู่กับเหตุผล ความรับผิดชอบและขนบธรรมเนียมประเพณีของตน พฤติกรรมของตัวละครที่มีคุณธรรมจะประสบความสำเร็จ²⁴

²⁰ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ, สาส์นสมเด็จพระเจ้า ภาคที่ 48 พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพระที่ลาจารพิพัฒน์วัดสระเกศ ๗ ฉาปณสถานวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร 4 มีนาคม 2502, หน้า 91.

²¹ Cleanth Brooks and Robert Pennth Warren, Unerstanding Fiction (2d ed, New York: Appleton-Century-Crafts, Inc., 1959), pp.77-8.

²² เป็ลื่อง ณ นคร, คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 3; พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2507), หน้า 130.

²³ ชลธิรา กัดดีอยู่, วรรณคดีของปวงชน (พระนคร: ฝ่ายวิชาการ องค์การบริหาร สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 87.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89.